



Voorjaarsbloeiers

Het Tournay-Solvay park kleurt wit, geel, paars... Na de donkere wintermaanden zorgen de voorjaarsbloeiers eindelijk voor wat kleur in ons leven door schreeuwerig luid met hun geslachtsdelen te staan pronken. Ze profiteren maximaal van het zonlicht nu er nog geen blaadjes aan de bomen staan. Naast de bekende voorjaarsbloeiers zoals de sneeuwkllokjes en krokussen gaan de allereerste bloeiers van het jaar vaak ongemerkt voorbij... Behalve dan voor diegenen die last hebben van hooikoorts.

● Wat bloeit daar ?

De voorjaarsflora is er als eerste bij! Dat lukt hun doordat ze een voedselreserve hebben opgeslagen in bollen, knollen of wortelstokken waardoor ze een groeivoordeel hebben ten opzichte van andere planten. Ze kunnen zo maximaal profiteren van het zonlicht want eenmaal de bladeren aan de bomen ontluiken worden de onderste lagen in schaduw gehuld. Het is voor hun ook het ideale moment om hun bloemen ten toon te stellen om insecten te lokken. De bloemen worden bestoven door allerlei insecten zoals de honingbij, wilde bijen en hommels. Voor de insecten vormen deze voorjaarsbloeiers een belangrijke voedselvoorraad.

Omgekeerd spelen deze insecten een cruciale rol voor de voortplanting van deze planten. Beiden zijn dus heel afhankelijk van elkaar. Als je zelf bollen wil planten in jouw tuin, kies dan voor biologisch plantgoed zodat je de insecten niet vergiftigt. Zo vroeg bloeien brengt natuurlijk risico's met zich mee. Wat als de insecten de bloemen niet tijdig vinden of het is te koud om rond te vliegen ? De meeste voorjaarsbloeiers hebben daarom een plan B voorhanden. Ze kunnen zich ook vegetatief vermeerderen door bijvoorbeeld de bollen te delen. Hierdoor kunnen ze grote bedden vormen op de bosgrond.



KROKUS MET HONINGBIJ.

Een groot deel van deze voorjaarsflora die we in het Tournay-Solvay park vinden, zijn bovendien ook stinsenplanten. Ze zijn lang geleden ingevoerd en gekweekt om heldere en grotere bloemen op te leveren ten opzichte van hun wilde afstammelingen die meestal Zuidelijker voorkomen.

Dit ter vermaak van de mens. De meeste voorjaarsbloeiërs die we in ons park vinden zijn hier lang geleden aangeplant geweest op het landgoed : winterakoniet, sterhyacint, sneeuwroem, winterklokje, lenteklokje, bosanemoon, narcis, daslook, gevlekte aronskelk, kievitsbloem, kerstroos...



WINTERAKONIET



LINKSONDER : SNEEUWKLOKJE, RECHTSONDER: STERHYACINT.

Vorig jaar werd het park flink onder handen genomen en werden er vele nieuwe bollen aangeplant van onder andere krokus en keizerskroon. De krokussen bloeien nu massaal wat een mooi kleurenpalet oplevert maar ook de angst om op elk moment van de dag aangevallen te worden door een teletubie of eenhoorn.

Wie is de snelste ?

De snelste bloeier dit jaar (of moet ik vorig jaar zeggen ?) vond je niet op de grond maar in de lucht. Het is namelijk de hazelaar. De mannelijke bloemen in katjes ontrolden zich al voor kerstmis, rond 10 december ! De piek van de eerste bloeiende hazelaars lag in de jaren 1900 tot en met 1968 op 13 februari. Dit is een vervroeging van twee maanden !

De relatief koude septembermaand en de daaropvolgende relatief warme oktober en november maanden zitten daar waarschijnlijk voor iets tussen. Door de klimaatsverandering zien we steeds meer natuurlijke verschijnselen (zoals bladval, trek, broed, balts en bloeiperiode) bij heel veel soorten opschuiven. Ook mensen met hooikoorts voor de pollen van de hazelaar zullen dit aan de lijve ondervonden hebben...

Normaal ligt de bloeiperiode van de hazelaar tussen januari en maart. Met zijn vroege start zou je dus denken dat ze al uitgebloeid zouden zijn... Maar door de plotse kou lijkt de natuur zijn voorsprong kwijt te zijn. Ook bij de hazelaar werd de bloeiperiode zo 'uitgerekt'. Om de vrouwelijke bloemen te spotten, moet je wel aandachtig kijken.

Ze zijn wel veel minder opvallend dan de mannelijke katjes of de voorjaarsbloeiers van daarjuist. Dit komt doordat ze gebruik maken van wind voor de bestuiving van hun bloemen. Het is dus niet nodig om insecten te lokken met grote gekleurde kroonbladeren, sterke geuren... Heel veel stuifmeel en de wind zijn voldoende om bestoven te worden. De vrouwelijke bloemen zitten onopvallend per drie of vier in één knop samen. Tijdens de bloei zijn enkel de rode stijlen van de stempels zichtbaar.



MANNELIJKE EN VROUWELIJKE BLOEMEN VAN DE HAZELAAR. COPYWRIGHT: LOÏQUE DODEUR

Heb je zelf een hazelaar in de tuin of in een nabijgelegen park dan kan je daar foto's van nemen met de growapp. Wanneer je doorheen de seizoenen dezelfde boom fotografeert dan maakt de app er een timelaps video mee. Heel leuk!

Bovendien helpt het ook wetenschappers om het effect van de klimaatsverandering op de natuur te bestuderen.

BRONNEN

- <https://www.growapp.today/main.html>
- <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=23984>